

1.8.2022

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Lausuntoyhteenveto: Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

1. Johdanto

Valtiovarainministeriö pyysi 17.3.–27.4.2022 välisenä aikana lausuntoja valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2023. Lausuntopyyntöön on ollut mahdollista tutustua [Lausuntopalvelussa](#). Lausunnoissa oli mahdollista ottaa kantaa neljään osakokonaisuuteen, jotka olivat kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuus ja siihen liittyvä valtiovarainministeriön asetus, kunnan ja kuntayhtymän palveluluokitus ja siihen esitetyt muutokset, eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyt muutokset ja uudet tietosisällöt sekä teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyt muutokset. Lausuntopyynnössä esitetyt tietosisältöjen ja teknisten kuvausten muutokset koskivat Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien raportoimia tietoja eivätkä ne sitten kattaneet Ahvenanmaan Valtiokonttorille suorittamaa talousraportointia.

Lausuntoja pyydettiin erikseen kunnilta ja kuntayhtymiltä, hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymältä, eräiltä ministeriöiltä ja valtion virastoilta sekä Suomen Kuntaliitto ry:ltä. Erityisesti palveluluokkamutosten osalta lausuntopyyntö pyydettiin toimittamaan myös substanssiasiantuntijoille lausuttavaksi. Lisäksi kuntia ja kuntayhtymiä pyydettiin toimittamaan lausuntopyyntö edelleen taloushallinnon tietojärjestelmätoimittajilleen sekä palvelukeskuksilleen. Myös muilla kuin lausuntopyynnönjakelussa mainituilla oli mahdollisuus antaa lausunto. Lausuntopyynnöstä on viestitty valtiovarainministeriön tiedotteella ja Kunnat-utiskirjeellä, Valtiokonttorin Kuntatalouden tiedotteella sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin AURA tutuksi -webinaareissa, minkä lisäksi Kuntaliitto on jakanut tietoa lausuntopyynnöstä omissa tiedotuskanavissaan. Lausuntopyyntöön saatiin yhteensä 63 vastausta, joista kahdessa lausunnonantaja ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun raportoinnin sisältöä ja aikatauluja velvoittaa ja ohjaa kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskeva lainsäädäntökokonaisuus (HE 60/2019). Kuntalakiin (410/2015) on lailla 1368/2019 lisätty kuntien taloustiedon raportointia koskevat säännökset, jotka ovat tulleet voimaan 1.1.2020. Kuntien ja kuntayhtymien on tullut raportoida taloustietonsa Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun automatisoidusti XBRL-muodossa tai määrämuotoisessa CSV-muodossa 1.1.2021 alkaen.

Kuntien ja kuntayhtymien automatisoitua talousraportointia koskevaa laintasoista sääntelyä on täydennetty valtioneuvoston asetuksilla kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamisesta ([524/2020](#))

ja kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista ([525/2020](#)), joiden asetuksenantovaltuudesta on säädetty kuntalain 112 §:ssä. Asetuksilla annetaan tarkemmat säännökset kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista sekä talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta, konsernitilinpäätöksestä liitetietoineen ja osavuosikatsauksista sekä tietojen toimittamisesta ja toimittamisaikatauluista.

Valtioneuvoston asetusta täydennetään vuosittain annettavalla valtiovarainministeriön asetuksella, jonka asetuksenantovaltuudesta on säädetty kuntalain 120 a §:ssä. Asetuksessa on tarkemmat säännökset seuraavan tilikauden tietojen toimittamiseen sovellettavista teknisistä kuvauksista ja tietosisällöstä. Valtiovarainministeriön asetus [815/2021](#) tilikaudelta 2022 raportoitavista tiedoista annettiin 31.8.2021. Raportoitavissa tietosisällöissä on havaittu tämän jälkeen tarkennustarpeita sekä tietosisältöjen että teknisten kuvausten osalta. Tilikauden 2023 tiedoista lähtien myös hyvinvointialueet raportoivat taloustietonsa Valtiokonttorille, millä on vaikutusta kuntien ja kuntayhtymien raportointiin tietosisältöihin. Kuntien ja kuntayhtymien raportointia koskevat muutokset johtuvat suurilta osin hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvään tehtävien siirtoon kunnilta hyvinvointialueille, minkä vuoksi osa nykyisestä kuntien ja kuntayhtymien raportoinnin kokonaisuudesta siirtyy osaksi hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien raportoinnin kokonaisuutta. Valtiovarainministeriön asetus kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöstä ja teknisistä kuvauksista ([488/2022](#)) koskien tilikautta 2023 annettiin 21.6.2022.

Lausuntopalautteessa lausuntopyyntöön valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2023 saatuja huomioita on kuvattu asiaryhmittäin tarkemmin lausuntoyhteenvedon luvussa 2. Saatu lausuntopalaute on osin hyvin yksityiskohtaista, mutta tässä yhteenvedossa keskitytään kuvaamaan lausuntopalautteesta esiin nousevat keskeisimmät havainnot pääpiirteittäin.

2. Lausuntopalaute asiaryhmittäin

2.1. Lausunnot kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta

63:stä lausunnonantajasta 53 antoi lausuntonsa kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta. Tässä kohdassa lausunnonantajilla oli mahdollista antaa myös talousraportointiin liittyvää yleistä palautetta, mitä mahdollisuutta useat lausunnonantajat olivat hyödyntäneet. Annetuissa lausunnoissa peräänkuulutettiin erityisesti tarvetta panostaa raportoinnin pysyvyyteen sekä tuotiin esille, minkälaisia taloudellisia ja muita tiedontuottajien resursseihin kohdistuvia vaikutuksia raportoinnilla ja siihen tehtävillä muutoksilla on. Suurin osa lausunnonantajista otti lausunnoissaan kantaa edellä mainittuihin teemoihin, minkä lisäksi jotkut lausunnonantajat nostivat esille raportointia koskevaa lainsäädäntöä, raportoinnin ja seuraavaa tilikautta koskevan raportoinnin aikatauluja sekä erinäisiä taloustietojen raportointia koskevia käytännön huomioita.

Valtaosa vastaajista antoi lausunnoissaan palautetta raportoinnin pysyvyydestä ja raportointiin tehtävistä muutoksista. Annetuissa lausunnoissa peräänkuulutettiin erityisesti raportoinnin vakautta ja todettiin, että raportoitavien tietojen tulisi olla mahdollisimman pysyviä. Raportointiin vuosittain tehtävät muutokset tulisi pitää mahdollisimman vähäisinä eri vuosilta raportoitavan tiedon vertailukelpoisuuden varmistamiseksi ja raportoinnista aiheutuvien kustannusten hillitsemiseksi. Lisäksi tietosisältöihin tehtävien vuosittaisten muutosten arvellaan heikentävän tietojen vertailukelpoisuutta eri vuosien välillä varsinkin palveluluokkakohtaisen tiedon osalta. Muutamit lausunnonantajat toivat esille, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen aiheuttamat muutokset raportointiin ovat ymmärrettäviä, mutta muutosten tekemistä raportointiin muilta osin tulisi välttää. Useat lausunnonantajat totesivat myös, että raportointia ei tulisi laajentaa nykyisestä, jotta raportointi ei tulisi tiedontuottajille kohtuuttoman raskaaksi, minkä lisäksi jotkin lausunnonantajat totesivat, että raportojien tulisi saada keskittyä tällä hetkellä olemassa olevan raportoinnin sisäistämiseen ja kehittämiseen nykyisillä raportointivaatimuksilla.

Raportoinnin pysyvyydestä annettu palaute on kiinteästi yhteydessä raportoinnin taloudellisista ja muihin resursseihin liittyvistä vaikutuksista annettuun palautteeseen. Monissa lausunnoissa tuotiin esille, että raportointiin tehtävistä muutoksista aiheutuu tiedontuottajille erityisesti tietojärjestelmä- ja henkilöstökustannuksia. Kustannusten lisäksi muutosten nähdään sitovan raportoivien organisaatioiden henkilöstöresursseja runsaastikin tilanteessa, jossa nykyinen raportointimalli ei ole vielä vakiintunut vaan vaatii edelleen perehtymistä. Osa lausunnonantajista totesi, että raportointiin tehtävät muutokset aiheuttavat muutoksia tiedontuottajien olemassa oleviin raportointimalleihin ja kirjauskäytänteisiin, mikä vaatii työpanosta sekä tiedontuottajilta että järjestelmätoimittajilta. Lisäksi muutosten nähdään aiheuttavan tiedontuottajille myös aikatauluhaasteita, sillä muutosten toteuttamiselle nähdään olevan niukasti aikaa valtiovarainministeriön asetuksen antamisesta siihen, kun asetuksella annettava muuttuneita tietoja tulee alkaa raportoida. Monet lausunnonantajat korostivat, että raportointiin tulisi tehdä muutoksia vain harkiten ja perustelluista tarpeista.

Muilta osin annetuissa lausunnoissa tuotiin muun muassa esille, että raportointiin tehtävien muutosten valmistelussa tulisi huomioida muutosten toteuttamisen varattava riittävä aika, minkä vuoksi raportoitavissa sisällöistä tulisi saada tieto mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Lisäksi yksittäisissä lausunnoissa otettiin kantaa tarpeeseen eliminoida raportoinneissa ilmenevät tekniset ongelmat, Valtiohallinnon raportointipalvelun kehittämiseen nykyistä helppokäyttöisemmäksi ja keventämään raportoiduista tiedoista nouseviin tarkastushavaintoihin liittyviä kommentointivaatimuksia, joiden koetaan olevan nykyisellään raskaita. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on puolestaan ilmaissut omassa lausunnossaan huolen julkisesta hallinnosta tuotettavien tietojen yhteensopivuuden ja yhdenmukaisuuden vaarantumisesta, jos kuntien ja kuntayhtymien sekä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien tiedonkeruut eriytetään sisällöllisesti toisistaan.

2.2. Lausunnot kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista

63:sta lausunnonantajasta 51 antoi lausuntonsa kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista. Palveluluokitukseen esitetyt muutokset liittyvät suurilta osin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistukseen, jonka seurauksena sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Uudistuksen vuoksi

palveluluokitus on tarkoitus jakaa järjestämisvastuun mukaan erillisiin kuntien ja hyvinvointialueiden palveluluokituksiin tilikaudelta 2023 raportoitavista tiedoista lähtien. Lisäksi palveluluokkakohtaista tietoa käyttävät viranomaiset ovat esittäneet kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitukseen myös muita tietotarpeisiinsa perustuvia muutoksia. Lausunnonantajat esittivät palveluluokituksesta yleisiä huomioita, minkä lisäksi vastauksissa otettiin kantaa erityisesti opetuksen ja kulttuurin sekä ympäristötoimen palveluluokkiin esitetyistä muutoksista. Lisäksi jonkin verran kommentteja keräsivät myös työllisyyspalveluja sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalveluita ja tukea sekä kuntiin jääviä sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palveluluokkia koskevat esitykset.

Monet lausunnonantajat nostivat palveluluokitusta ja siihen esitettyjä muutoksia koskevassa yleisessä palautteessaan esille, että palveluluokitukseen tehtävät muutokset tulisi pitää mahdollisimman vähäisinä. Muutosten koetaan lisäävän ja hankaloittavan palveluluokille kirjaamisessa tehtävää työtä ja heikentävän eri vuosien välisen palveluluokkakohtaisen tiedon vertailukelpoisuutta. Lisäksi joidenkin lausunnonantajien mukaan raportoinnin jakaminen yhä pienempiin palveluluokkiin johtaa arvioihin perustuvien kustannusten jakoperusteiden lisääntymiseen, minkä koetaan osaltaan heikentävän tiedon oikeellisuutta ja käytettävyyttä. Yksittäiset lausunnonantajat totesivat palveluluokkien sisältöä koskevien palvelukuvasten ja huomautusten tarkennusten olevan tervetulleita, ja palveluluokkien sisällön selkiytyksiin toivotaan panostettavan jatkossakin, sillä selkiytykset helpottavat palveluluokille kohdistuvaa kirjaamista. Joissakin lausunnoissa peräänkuulutettiin, että palveluluokkakohtaista raportointia koskevia muutoksia ja varsinkin uusien palveluluokkien lisäämistä osaksi raportointia tulisi tarkastella siitä näkökulmasta, ovatko muutokset olennaisia ja onko esimerkiksi palveluluokkien jakaminen nykyistä tarkemmalle tasolle tarkoituksenmukaista.

Opetus- ja kulttuuritoimen palveluja koskevien esitysten osalta lausunnonantajat ottivat erityisesti kantaa harrastamisen Suomen-mallia sekä kulttuurifestivaaleja ja -tapahtumia koskeviin uusiin palveluluokkiin. Suurin osa harrastamisen Suomen-mallista lausuneista katsoi, että tietotarve ei ole luonteeltaan palveluluokka, vaan sitä koskevat tiedot tulisi kerätä joko osana nykyistä palveluluokkaa tai KKYTT-raportointikokonaisuudessa siinä tapauksessa, että tällä hetkellä hankemallilla toteutettava toiminta muuttuisi pysyväksi valtionavustustoiminnaksi. Harrastamisen Suomen malli on tällä hetkellä hankeraportoinnilla raportoitavaa toimintaa, eikä hankeraportoinnille toivota päällekkäistä raportointia. Esimerkiksi Kuntaliitto on tuonut omassa lausunnossaan esille, ettei se kannata harrastamisen Suomen mallin tiedonkeruun toteuttamista omana palveluluokkana, sillä kyseessä on valtionavustusrahoitteinen toiminta, joka tulee raportoiduksi hankeraportoinnin myötä mutta toiminnan vakiintuessa pysyväksi taloustiedot voidaan tarvittaessa raportoida KKYTT-raportointikokonaisuudessa menot yhteensä -tasolla.

Lausunnonantajia pyydettiin ottamaan lausunnoissaan kantaa siihen, tulisiko kulttuurifestivaaleja ja -tapahtumia koskevat tiedot kerätä omalla palveluluokallaan vai osana KKYTT-raportointikokonaisuutta. Useat lausunnonantajat suhtautuvat kulttuurifestivaaleja ja -tapahtumia koskevaan tiedonkeruuseen yleisesti kriittisesti, sillä toiminnan katsotaan olevan vähäistä ja pienimuotoista sen raportoinnista saataviin hyötyihin ja siitä aiheutuvaan työmäärään nähden. Lisäksi kulttuurifestivaalien ja -tapahtumien raportoinnin ohjeistus koetaan osin epäselväksi, ja jotkin lausunnonantajat katsovat olevan epäselvää, mistä avustuksista tai kustannuksista palveluluokkaan kohdistettavat menoterät koostuisivat eikä eriä pidetä tarpeeksi merkityksellisinä tarkasteltavaksi omalla palveluluokallaan. Tiedonkeruun tavasta lausuneiden kannat erosivat siinä, tulisiko tieto tarvittaessa kerätä osana

palveluluokitusta vai KKYTT-raportointia. Esimerkiksi Kuntaliitto puoltaa kulttuurifestivaaleista ja tapahtumista kerättävän tiedonkeruun toteuttamista erillisenä tilinpäätöstä täydentävänä tiedonkeruuna (KKYTT) siten, että kunnille ja kuntayhtymille ei muodosteta uutta erillistä palveluluokkaa kulttuurifestivaaleille ja tapahtumille, koska erillinen uusi palveluluokka voisi vaikeuttaa erilaisten kulttuuripalvelujen kohdentamista palveluluokille.

Ympäristöministeriö on esittänyt palveluluokitukseen muutoksia, joista suurimmat koskevat maaomaisuuden hallinnan sekä ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtäviä koskevien luokkien jakamista uusiksi palveluluokiksi maaomaisuuden hallintaan ja maankäytösopimuksiin sekä ympäristönsuojelun lupatehtäviin ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviin. Ympäristöministeriö perustelee esitettyjä muutoksia siten, että tällä hetkellä nykyisessä palveluluokituksessa ympäristön tietotarpeita varten on yhdistetty liikaa erilaisia ja eri lakeihin perustuvia kunnan tehtäviä, jolloin ministeriö ei pysty hyödyntämään palveluluokkakokoista tietoa lakiansa seurannassa. Suurin osa lausunnonantajista suhtautuu ympäristöministeriön esittämiin muutoksiin kielteisesti ja useat katsovat, että maaomaisuuden hallintaa sekä ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtäviä koskevat palveluluokat tulisi säilyttää nykyisellään. Kritiikki kohdistuu suurelta osin siihen, että toimintojen kohdentaminen nykyistä tarkemman tason palveluluokille koetaan haastavaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö on esittänyt nykyisen työllisyyspalveluja koskevan palveluluokan jakamista kahdelle uudelle palveluluokalle lakisääteisiin ja ei-lakisääteisiin työllisyyspalveluihin. Palveluluokan jakamisen on tarkoitus palvella TE-uudistuksesta mahdollisesti aiheutuvia tarpeita, jolloin työllisyyspalveluiden rahoitus tulee valtiolta ja siihen ei voi sisällyttää yleisen toimialan (=ei lakisääteisiä) tehtäviä. Työllisyyspalvelujen palveluluokan muutoksia koskeva lausuntopalaute jakautui lausunnonantajien kesken. Osa lausunnonantajista vastusti jakoa sillä perusteella, että kustannusten eriyttämien eri palveluluokille olisi laskennallista, mikä vaikuttaisi heikentävästi raportoidun tiedon luotettavuuteen. Osa lausunnonantajista totesi, että luokan jakaminen on mahdollista toteuttaa. Esimerkiksi Kuntaliitto pitää ehdotusta luokan jakamisesta lakisääteiset ja ei-lakisääteiset tehtävät kattaviin luokkiin kannatettavana, koska työllisyyspalveluiden lakisääteisistä tehtäviä koskevat taloustiedot tarvitaan valtionosuuksien kustannuspohjaan kustannustenjaon tarkistusta varten.

Osa lausunnonantajista otti kantaa sosiaali- ja pelastustoimen sekä hyvinvoinnin edistämisen asiantuntijapalveluja ja tukea koskeviin palveluluokituksen muutoksiin. Yksittäiset lausunnonantajat ovat todenneet, että uudet palveluluokat pelastustoimen tuloille ja menoille sekä sosiaali- ja terveystoimen tuloille ja menoille tilikaudelta 2023 alkaen ovat kannatettavia, mutta parissa lausunnossa nykyisen palveluluokituksen säilyttämistä siirtymävaiheen yli. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos esittää lausunnossaan uusia palveluluokkia, jotka koskevat työterveyshuollon luokan jakamista kahdelle uudelle luokalle korvausluokkien mukaisesti, ravitsemuspalveluita ja ruokaympäristöä sekä mielenterveyden edistämistä. Kuntaliitto on ottanut lausunnossaan esille, että ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan usein kuntalain mukaisissa yhteistyörakenteissa, jolloin sekä palvelun tuottaja että ostaja joutuvat erittelemään taloustiedot vastaavalla luokituksella. Raportoidun tiedon taso nykyisen luokituksen mukaan olisi Kuntaliiton mukaan riittävä ja erittelemättömän palveluluokan poistaminen palveluita ostavan kunnan luokituksesta lisäisi työmäärää kohtuuttomasti suhteessa saataviin hyötyihin.

Jotta investointien raportointi palveluluokille helpottuisi, investointien raportoinnista palveluluokille sektoreittain on esitetty luovuttavan, minkä lisäksi investoinnit on esitetty raportoitavan summatasoilla. Esitetyt summatasot perustuvat Tilastokeskuksen laatimaan esitykseen summattavista palveluluokista. Erityisesti Kuntaliitto on esittänyt summatasoisesta raportoinnista runsaasti huomioita.

2.3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä

63:sta lausunnonantajasta 52 antoi lausuntonsa eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä. Lausunnonantajat kommentoivat erityisesti kilpailulain 30 d §:n mukaisen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan lisäämistä raportointiin sekä KKTPA-raportointikokonaisuuteen lisättäväksi esitetystä opetustoimen toteutuneita kustannuksia koskevasta arviosta. Lisäksi lausunnonantajat ovat ottaneet kantaa yksittäisluonteisesti muihin esitettyihin muutoksiin.

Kuntien ja kuntayhtymien raportointiin on esitetty lisättäväksi uutena tietosisältönä kilpailulain 30 d §:n mukainen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva taloudellinen toiminta uutena KKLMY-raportointikokonaisuutena sekä siihen liittyvänä laajenuksena TOLT-raportointikokonaisuuteen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tärkeänä, että kuntien ja kuntayhtymien talousraportointiin sisällytetään kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettu eriyttämisvelvoite ja sen edellyttämät tiedot. Hallituksen esityksessä 60/2019 vp1 todetaan, että kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettut tiedot ovat osa kuntien taloustietojen ja raportoinnin kokonaisuutta, ja että raportointimalliin sisältyvien tietosisältöjen osalta otetaan huomioon kilpailulain mukaiset eriyttämisvelvoitteet. Kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettut tiedot kuuluvat siten kuntalain 120 a §:ssä säädetyn kunnan raportointivelvoitteen piiriin. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan raportointia esitettiin lisättäväksi kuntien talousraportoinnin kokonaisuuteen ensimmäistä kertaa tilikaudelta 2022 kerättäviin tietoihin, mutta tuolloin tiedonkeruu päädyttiin vielä jättämään raportoinnin ulkopuolelle. Suuri osa lausunnonantajista oli suhtautunut kielteisesti kilpailulain mukaisen markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan sisällyttämiseen osaksi raportointia. Useat lausunnonantajat toteavat eriyttämisvelvollisuuden olevan suhteellisen uusi asia, josta kuntien ja kuntayhtymien olisi pitänyt saada eriytettyjen laskelmien laadinnan tueksi nykyistä paremmat ohjeistukset. Eriytettyjen laskelmien sisällyttäminen osaksi raportointia varsinkin automatisoidusti koetaan hankalaksi, vaikka eriytetyt tiedot on mahdollista laatia tilinpäätökseen.

Useat lausunnonantajat ottivat lausunnoissaan kantaa arvioon opetustoimen toteutuneista kustannuksista, jota esitetään kerättäväksi uutena tietona kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvio (KKTPA) -raportointikokonaisuudessa. Lausunnonantajista monet suhtautuivat kielteisesti tietojen sisällyttämiseen raportointiin, koska lausunnonantajat arvioivat tietojen olevan vielä arviovaiheessa epäluotettavia. Esimerkiksi Kuntaliitto on todennut launnossaan, että tietojen hyödynnettävyys kehysvalmistelussa vaatisi vielä selkeyttämistä, täsmentämistä ja perusteluja.

Muilta osin lausunnot hajautuivat eri raportointikokonaisuuksia koskeviin yksittäisluonteisempiin huomioihin.

2.4. Lausunnot teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista

63:sta lausunnonantajasta 41 antoi lausuntonsa teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista. Teknisiä määritteitä ja pakollisuuksia koskevat havainnot jakautuivat laajasti eri raportointikokonaisuuksista esitettyihin havaintoihin, minkä lisäksi yksittäisissä lausunnoissa otettiin kantaa muihin havaintoihin.

Tässä lausuntokohdassa useat lausunnonantajat ottivat kantaa kuntien ja kuntayhtymien investointien palveluluokkakohtaisia tilinpääöstietojen sektorikohtaisen raportoinnin poistumiseen. Monet lausunnonantajat totesivat lausunnoissaan kannattavansa investointien sektorierittelyn poistamista raportoinnista, sillä investointien palvelu- ja sektorikohtainen automatisoitu raportointi on koettu vaikeaksi, minkä lisäksi raportointiin liittyvät tietojärjestelmämuutokset on havaittu hankaliksi ja kalliiksi toteuttaa. Toisaalta jotkin lausunnonantajat toivat esille, että tiedontuottajilla pitäisi jatkossakin olla mahdollisuus toimittaa tiedot nykyisessä muodossa, koska tietojärjestelmiin on jo tehty raportoinnin vaatimat määrittelyt. Näihin eriäviin toiveisiin olisi mahdollista vastata siten, että palveluluokkakohtainen raportointi pidetään investointeja koskevan tiedon osalta muilta osin ennallaan, mutta investointien raportointi sektoreilla ei olisi enää pakollista. Jotkin lausunnonantajat huomauttivat, että raportioijilta tulisi lähtökohtaisesti kerätä ainoastaan välttämättömät tiedot eikä investoinnin sektoriluokkakohtaisen tiedonkeruun kaltaista tilannetta, jossa raportioijilta kerättävällä tarkan tason tiedolla ei todeta olevan käyttötarvetta, tulisi syntyä.

3. Yhteenveto

Suurimmat muutokset kuntien tilikaudelta 2023 raportoitaviin tietosisältöihin kohdistuivat palveluluokitukseen ja aiheutuivat hyvinvointialueuudistuksesta. Uutena raportointikokonaisuutena asetukseen lisättiin markkinoilla tapahtuvan toiminnan raportointi, jota kevennettiin huomattavasti ehdotetusta lausuntopalautteiden myötä. Lausunnonantajien palautteet raportoinnin pysyvyydestä otetaan tulevaisuudessa valmistelussa vahvasti huomioon.